

Tematica acestei *Amprente* a funcționat ca hârtia de turnesol, intențiile albastre colorându-se în roșu, sub acțiunea acidă a orgoliului și intoleranței.

ULTIMUL episod din acest an al programului *Amprenta* a fost încredințat lui Cosmin Manolescu. Dansator, coregraf și excelent manager, lista realizărilor sale începând de prin 1996, când a urmat masterul european *Management des Entreprises Culturelles*, este de-a dreptul impresionantă. Co-fondator, încă din 1994, al primei companii independente de dans contemporan de la noi din țară, trupa *Marginalii*, realizată împreună cu Mihai Mihalcea, Florin Fieroiu și Irina Costea, își creează în 1996 propria companie, *Studioul D(ans) C(cultură) M(anagement)*, care se transformă în anul următor în *Fundația Culturală Proiect DCM*, prin care realizează numeroase proiecte de talie internațională, precum Festivalul Internațional *BucurESTi VEST*, din 2001 și 2003 sau proiectele, tot europene, de formare profesională, *Movement on the EDGE* (2001, 2002), *Terrains Fertiles* (2005), *MigrantBody* (2006-2007), fiind, în același timp și co-fondator al proiectului itinerant *Balkan Dance Platform* – toate aceste înfăptuiri fiind consemnate, fiecare la timpul său, în paginile acestei reviste. Deloc neglijabila, contribuția sa în crearea și configurarea *Centrului Național al Dansului București* a fost substanțială. Și, o serie de premii internaționale au venit să răsplătească creațiile sale, dintre care am consemnat, tot în paginile **României literare**, Premiul SACD Paris și Sogeta Monte Carlo, pentru cel mai bun proiect multi/media/instalație/spectacol – *Don't ask the blond*, obținut în 2004.

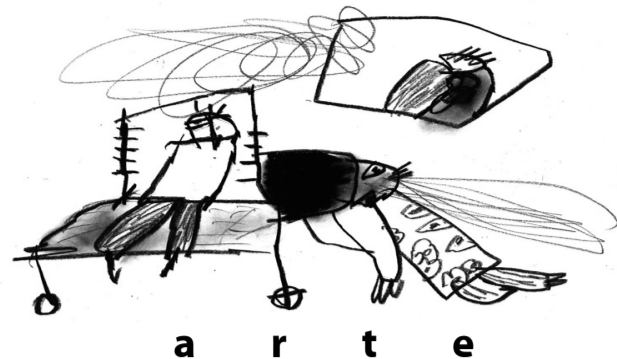
Spațiul și timpul, acordat de *Centrul Național al Dansului București Amprentei* sale, au fost puse de Cosmin Manolescu sub semnul dialogului, între artiști, dar și cu publicul, cu critica, cu operatorii culturali, cu finanțatorii. Și, așa cum era de așteptat de la o persoană cu multiple preocupări, el s-a prezentat în calitate de dansator, de coregraf, dar și de manager, în cadrul acestei ediții a *Amprentei* desfășurându-se, pe parcursul a câteva zile, un *Showcase*, o selecție de toamnă, pentru un Festival de dans contemporan românesc, care sa va desfășura între 5 și 7 iunie, la București. Cei prezenți în Festival urmează să beneficieze de o promovare internațională, prin rețele importante de programatori din Europa și Statele Unite, care vor veni la noi. Au fost destul de numeroși coregrafii și dansatorii care s-au prezentat în cele patru zile ale concursului, care a deschis această a cincia ediție, jurul fiind unul internațional. Din el au făcut parte Irina Petrescu, căreia dansul contemporan românesc îi este extrem de îndatorat, întrucât a fost inițiatora proiectului *La danse en voyage*, dintre anii 1991 și 1993, când peste zece coregrafi francezi de dans contemporan au dat spectacole la noi în țară și au făcut stagii cu cei mai tineri dansatori, deschizându-le larg orizontul către noi forme de dans, spre care s-au și îndreptat ulterior și facilitându-le primele colaborări internaționale, cum a fost cea cu Christian Trouillas. Din comisie au mai făcut parte și Solonge Donde, expert în probleme de dans, solicitată în zeci de comisii de acest gen, Philippe Verrielle, critic de dans, Simona Edwards, director adjunct al Institutului Cultural Român de la Paris, și Mihaela Michailov, critic în artele spectacolului. Ideea de concurs și mai ales componența parțial străină a juriului a declanșat însă un conflict, prost gestionat de *Centrul Național al Dansului București* și cu repercusiuni negative pentru întreaga mișcare de dans contemporan românesc. Trei au fost dansatorii-coregrafi care și-au manifestat nemulțumirea, într-o manieră într-un tot reprobabilă. Ei s-au înscris la concurs, vrând să-l dinamiteze din interior, fiecare în felul său: Ion Dumitrescu, ironizând în „spectacolul” său, exclusiv verbal, ideea de concurs și de jurizare, Manuel Pelmuș, aducând în locul său o grupă de elevi ai Liceului de Coregrafie „Floria Capsali” din București și, în acest fel, făcând juriul să presupună că numai la acest nivel puteau ei juriza și, în fine, Eduard Gabia, care înainte de a-și începe piesa a pus doi colegi să citească un protest, în română și engleză, în care arăta, că el nu-și prezintă lucrarea în cadrul concursului (dar atunci de ce se afla în acel moment acolo?) și a apreciat juriul drept vulgar, cuvânt care a sunat strident și nu numai insultător, dar și cu totul nepotrivit, ca nuca în perete. La masa rotundă, pe teme de dans, de la sfârșitul întregii *Amprente*, tot Eduard Gabia a afirmat că acele coregrafe care s-au prezentat în prima ediție la *Explore Dance Festival*,

Dreams.land

s-au prostituat. Din nou, nu numai o expresie insultătoare la adresa colegelor sale, dar și una total nepotrivită situației. Această persoană are o problemă cu limba română și trebuie să consulte niște dicționare, pentru a înțelege mai bine sensul cuvintelor. Din păcate, dansatorul și coregraful Eduard Gabia și-a făcut rău în primul rând sieși, căci lucrarea sa, care ar fi putut fi văzută la vară de toți programatorii, e cea mai bună piesă pe care a realizat-o în ultimii ani. Dar răul cel mare l-au făcut, toți trei, colegilor care s-au prezentat la concurs cu inima deschisă, fără prejudecăți păgubos naționaliste (de genul, nu acceptăm un juriu internațional pentru pregătirea unui festival românesc!), cât și întregii bresle, căci după acest afront, Philippe Verrielle a renunțat să mai scrie, așa cum își propusese inițial, două articole despre dansul contemporan din România, iar Solonge Donde și Irina Petrescu în ce termeni își vor prezenta celor interesați această experiență românească?! Nu ne erau suficienți minerii, hoții și violatorii, mai era nevoie, pentru întregirea imaginii României în străinătate și de acest comportament rușinos, al unor artiști români. Recunoștința pentru faptul că ei beneficiază astăzi de un climat artistic la nașterea căruia a contribuit substanțial inițiativa Irinei Petrescu, este un sentiment care le este străin. Respectul datorat colegului Cosmin Manolescu, al cărui *Dialog* propus tuturor au căutat să-l submineze, după ce în alte situații se integraseră în spectacole sau structuri organizatorice create de el, este probabil o prea mare pretenție ce le poate fi adresată. Dar Institutul Cultural Francez, care a fost întotdeauna alături de toate demersurile dansului contemporan românesc, cum a privit oare această lovitură sub centură? Interesant de observat, din punct de vedere psihologic, este faptul că acești trei demolatori ai celei de a cincia ediții a *Amprentei* nu au construit niciodată ceva pentru ceilalți, ci doar pentru ei. Și mai este de reținut un aspect pe care nu-l sesizasem inițial. Am urmărit și eu concursul, dar numai lucrările pe care nu le văzusem anterior. Astfel că răsfoind acum programele am văzut că și Mihai Mihalcea, directorul *Centrului Național al Dansului București*, și-a anulat spectacolul pe care trebuia să-l prezinte în concurs, deci a procedat și el la fel ca ceilalți trei colegi sus amintiți, dar... pe tăcute.

După acest început furtunos, ediția a cincia a *Amprentei* a continuat conform programului, dar într-o atmosferă marcată de aceste neînțelegeri, care au dezbinat atât de micul grup de dansatori și coregrafi de dans contemporan de la noi – o mostră a întregii societăți românești și o demonstrație, în plus, că cele gândite de organizatorul acestei ediții și anume că „dialogul este necesar și esențial pentru dezvoltarea dansului în România și pentru crearea unei comunități solide și puternice”, este un deziderat greu de atins pe aceste meleaguri. Pentru început, Vava Ștefănescu și-a prezentat, din nou, piesa care a stârnit atât de mult interes și pe care o revăzusem și consemnasem de curând la Bacău, *Cvartet pentru o lăvălieră*, după care într-un *Talk Dans Show*, Cosmin Manolescu a discutat cu Philippe Verrielle despre dansul contemporan francez, cel din urmă prezentând un istoric

Sub semnul dialogului

al acestuia și o imagine, însoțită de proiecții, a configurației lui actuale, când dansul conceptual sau nondansul a fost depășit, ca urmare a infuziilor primite din zone de interferență, ca de exemplu dinspre dansurile Africii negre, din sfera cercului, dar și din cea a noilor tehnologii video. O altă deschidere către orizonturi înrudite a constituit-o proiecția filmului reportaj, *Les ballets de ci de là*, realizat de Alain Platel, despre creația artistică a companiei *Les Ballets C de la B* (Belgia), din ultimii douăzeci de ani. A urmat *Miercurea lejeră*, un concept de spectacol gândit de Maria Baroncea și Eduard Gabia, care revine în programul *Centrului Național al Dansului București*, pomenit în câteva rânduri în cronicile din această revistă, ca punct de referință pentru efemeritatea unor creații actuale, aparținând strict respectivului moment, fără pregătire și fără reluare în timp. Și, în fine, Cosmin Manolescu și-a prezentat două producții ale *Fundației Proiect DCM*, una încă în lucru *Supersomething* și cealaltă o reluare, *Dreams.land*. Prima, al cărei concept îi aparține, a fost realizată inițial în cadrul unei rezidențe oferite de *Tala Dance Center* din Zagreb și *Centrului Național al Dansului București*, cu dansatori croați, iar în varianta actuală, împreună cu dansatorii români, Ana-Cătălina Gubandru, Mădălina Dan, Paul Cimpoieru, alături de care a evoluat și coregraful. Piesa este marcată de lumea sportului, atotstăpânitoare astăzi, care imprimă un dinamism inițial lucrării. Nu știm cum a fost varianta croată, dar cea românească a fost timbrată de realitățile autohtone, evidențiate de vorbe și de cele scrise de interpreți pe fundal și tratate cu ironie batjocoritoare, intru totul îndreptățită. Dar ironia s-a extins și asupra pașilor de dans românesc, pe care ultimele generații nu au reușit să îi fructifice creator și care rămân un filon bogat, neexploatat, pe care nu are rost să-l batjocorim, căzând tot într-o extremă, cu sens schimbat. Să evităm această alunecare, chiar și atunci când avem personal de suferit, cum i s-a întâmplat lui Cosmin Manolescu, ca urmare a acțiunii unui comando autohtonist. Să identificăm corect vinovățiile și cauza lor, care în acest caz a fost, de fapt, orgoliul fără măsură, mama tuturor păcatelor, cum spun Părinții Bisericii. Cealaltă lucrare, *Dreams.land*, realizată inițial la Luxemburg, anul trecut, în cadrul proiectului *Danse. Entre. Deux*, derulat cu ocazia desemnării orașelor Sibiu și Luxemburg drept capitale culturale europene, concepută de Cosmin Manolescu și interpretată de dansatoarele luxemburgheze, Camille Mutel și Litsa Kiousi, ne poartă într-o lume de vis, asupra căreia ne-am aplecat cu interes și încântare, menționând această creație, într-o cronică, la prima ei derulare în București.

Amprenta Cosmin Manolescu a mai avut două componente, strict legate de tematica Dialogului: un *supliment* pe teme de dans, în care au fost consemnate interviuri luate de câțiva cronicari de dans unor artiști și manageri din sfera dansului (Liana Tugearu/Miki Braniște, Gina Șerbănescu/Ion Dumitrescu, Mihaela Michailov/Rui Catalao, Iulia Popovici/Carmen Coțofană), prin care s-a urmărit să rămână ceva scris despre problemele dansului contemporan de la noi, din 2008 și o masă rotundă, în care, pornind de la aceste interviuri să se discute, pe larg, despre dans, punându-ne toți întrebările – Ce ne place? Ce susținem? Ce difuzăm? Ce încurajăm și de ce? Niște ore bune, s-a discutat pro și contra, civilizată, până când au venit între cei adunați și Eduard Gabia și Maria Baroncea, care vorbeau odată cu alte persoane și fără microfon, deci fie nu erau auziți, fie nu era nici o plăcere să auzi insultele primului. Totul a fost înregistrat și filmat, dar concluziile pot fi trase doar de fiecare în parte, conviețuirea fiind, se pare, una dintre cele mai dificile probleme.

Tematica acestei *Amprente* a funcționat ca hârtia de turnesol, intențiile albastre colorându-se în roșu, sub acțiunea acidă a orgoliului și intoleranței, care ne împiedică să ne vedem interesele comune.

Liana TUGEARU